

THE 13 IKARIM

יג עקרי אמונה של הרמב"ם

2 - WHY DID RAMBAM WRITE THE 13 IKARIM

מכון לנדר - חורף תשע"ב

A] Why did the Rambam write the 13 Ikarim?

A number of approaches have been suggested:-

- *The Theology Approach*
- *The Commentary Approach*
- *The Scientific Approach*
- *The Polemic Approach*
- *The Philosophical Approach*
- *The Parshanut Approach*

A1] The Theology Approach

1. העולם הבא אין בו גוף וגויה אלא נפשות הצדיקים בלבד בלא גוף כמלאכי השרת, הואיל ואין בו גויות אין בו לא אכילה ולא שתייה ולא דבר מכל הדברים שגופות בני אדם צריכין להן בעולם הזה ... אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהן ונהנין מזיו השכינה ... וזה שאמרו צדיקים יושבין דרך חידה אמרו, כלומר הצדיקים מצויין שם בלא עמל ובלא יגיעה, וכן זה שאמרו עטרותיהן בראשיהן כלומר דעת שידעו שבגללה זכו לחיי העולם הבא מצויה עמהן והיא העטרה שלהן...

רמב"ם הלכות תשובה פרק ח הלכה ב

In the World to Come there is no physical body but rather the souls of the righteous alone without a body like the melachim. Since there are no bodies, there is no eating or drinking or any of the things that a person's body requires in this world. Rather, the righteous sit with their crowns on their heads and enjoy the radiance of the Shechina ... And when it says that the righteous will 'sit' this is allegorical i.e. the righteous will be present there without work or effort. Similarly, when they refer to 'the crowns on their heads', this means that the knowledge that they have, and through which they merit life in the Next World, is present with them and serves as their 'crown'

Maimonides Mishne Torah Laws of Repentance 8:2

The Rambam's understanding of the Next World is one in which our entire existence is a result of the intellectual understanding that we attained in this world. This apparently is the connection with the root of our eternal Soul. As such, since what remains of us in the Next World is the sum total of our thoughts and understanding, then if the very essence of our thoughts are undermined by a deeply flawed belief, this must fundamentally affect our ability to function in the Next World

2. The intent of the statement "their crowns on their heads" is the existence of the soul through the existence of what it knows, in that they are the same thing, as the experts in philosophy have maintained

¹**Maimonides Introduction to Perek Helek - Commentary on the Mishna Sanhedrin 10:1**

3. והמין השלישי הוא ... שלמות מעלות המדות ... ורוב המצות אינם רק להגיע אל זה המין מן השלמות, וזה המין מן השלמות ג"כ איננו רק הצעה לזולתו ואינו תכלית כוונה בעצמו והמין הרביעי הוא השלמות האנושי האמתי, והוא כשיגיעו לאדם המעלות השכליות, ר"ל ציור המושכלות ללמוד מהם דעות אמתיות באלהיות, וזאת היא התכלית האחרונה, והיא משלמות האדם שלמות אמתי, והיא לו לבדו, ובעבורה יזכה לקיימות הנצחית, ובמה האדם אדם

ספר מורה הנבוכים חלק ג פרק נד

The third level is perfection of moral character traits ... Most of the mitzvot are solely to achieve this level of perfection. And this level of perfection is itself only a preparation for another and not an end in itself The fourth level is true perfection of a person, which is the attainment by that person of intellectual virtues i.e. an intellectual framework from which to learn a true understanding of the Divine. This is the ultimate goal and the true perfection of a person, which belongs to him alone, **through which he may merit eternal existence** and through which he is truly human

Maimonides Guide to the Perplexed 3:54

*Intellectual perfection of thought is, for the Rambam, that which gives us eternal life - mitzvot are to a large degree a **means** to achieve that end. According to this approach, the Rambam felt that he HAD to give the masses sufficient philosophical background to gain the minimal intellectual understanding to merit the next world.*

Furthermore, even though the Rambam felt that a person should come to these understandings through their own intellectual achievement, nevertheless, this would not be possible for the vast majority. For most of us, we need to learn these concepts from others, but learn them we must!

4. Consequently he who wishes to attain to human perfection, must therefore first study Logic, next the various branches of Mathematics in their proper order, then Physics, and lastly Metaphysics. We find that many who have advanced to a certain point in the study of these disciplines become weary, and stop; that others, who are endowed with sufficient capacity, are interrupted in their studies by death, which surprises them while still engaged with the preliminary course. Now, if no knowledge whatever had been given to us by means of tradition, and if we had not been brought to the belief in a thing through the medium of parables, we would have been bound to form a perfect notion of things with their essential characteristics, and to believe only what we could prove: a goal which could only be attained by long preparation. In such a case most people would die, without having known whether there was a God or not, much less that certain things must be asserted about Him, and other things denied as defects. From such a fate not even "one of a city or two of a family" (Jer. iii. 14) would have escaped

Maimonides Guide to the Perplexed 1:34

The Rambam accepts that, in most cases, this intellectual awareness will need to be learnt from someone else, rather than arrived at through one's own efforts alone. Nevertheless, it seems clear that simply recitation of a 'catechism' without understanding or cognition will not be sufficient

Nevertheless, in the theology and other writings of the Rambam, it appears that (at least in some cases) performance of mitzvot IS sufficient to bring some degree of Olam Haba?

5. מיסודות האמונה בתורה שאם קיים האדם מצוה משלש עשרה ושש מאות מצות כראוי וכהוגן ולא שתף עמה מטרות העולם הזה ככל, אלא עשאה לשמה מאהבה הרי הוא זוכה בה לחיי העולם הבא. לכן אמר ר' חנניה כי מחמת רבי המצות אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות ויזכה להשארות הנפש באותו המעשה.

רמב"ם על משנה מסכת מכות פרק ג משנה טו

One of the fundamental principles of Torah beliefs is that if a person fulfills one of the 613 mitzvot correctly and appropriately with no other ulterior motive related to this world at all, but rather for the sake of and with the love of G-d, he merits life in the World to Come. Thus Rabbi Chananya states that, due to the large number of mitzvot, it is impossible that a person will not do one mitzvot properly during his life and will thus merit immortality of the soul through that act

Maimonides Commentary on the Mishna Makkot 3:16

Performance of a mitzvah purely through Ahavat Hashem does, according to the Rambam, lead to immortality. Is that a contradiction to his thesis on intellectual awareness?

6. דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה נקשרת בלבו של אדם עד שישגה בה תמיד כראוי ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה, כמו שצוה ואמר **בכל לבבך ובכל נפשך**, אינו אוהב הקב"ה אלא בדעת שידעהו, ועל פי הדעה תהיה האהבה אם מעט מעט ואם הרבה הרבה

רמב"ם הלכות תשובה פרק י הלכה ו

Not at all! The Rambam makes it clear that one can achieve Ahavat Hashem only through intellectual thought

7. אמרו חכמים דבר גדול מעשה מרכבה ודבר קטן הוויות דאביי ורבא, אעפ"כ ראויין הן להקדימן, שהן מיישבין דעתו של אדם תחלה, ועוד שהם הטובה הגדולה שהשפיע הקב"ה ליישוב העולם הזה כדי לנחול חיי העולם הבא, ואפשר שידעם הכל קטן וגדול איש ואשה בעל לב רחב ובעל לב קצר

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ז הלכה יג

Here in the Mishne Torah, the Rambam indicates that mitzvot in this world lead to the Next World. However, how should we read this critical section שהם הטובה הגדולה שהשפיע הקב"ה ליישוב העולם הזה כדי לנחול חיי העולם הבא. Is it that mitzvot lead to the Next World, or that mitzvot perfect this world, which can then be used as a means to earn the Next?

A2] The Commentary Approach

*The 13 Ikarim do not appear in a vacuum. They are part of a **commentary** on the Mishna (Sanhedrin 10:1). As such the formulation of the 13 Ikarim is designed to facilitate an understanding of the Mishna itself*

8. כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. שנאמר (ישעיה ס') ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ..... ואלו שאין להם חלק לעולם הבא (1) האומר אין תחיית המתים מן התורה (2) ואין תורה מן השמים (3) ואפיקורס. רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצוניים והלוחש על המכה.....

משנה מסכת סנהדרין פרק י משנה א

The author of this Mishna here lists 3 categories of those who have no place in the Next World - (1) those who deny the Torah source for Resurrection; (2) those who deny the Divine origin of Torah; and (3) the 'Apikorus'

9. Maimonides did not present these principles and foundations because the Torah would collapse with the refutation of any one of them. Rather, it was his intention to explain the Mishnah which says, "All Israel have a portion in the world to come"

Abarbanel - Rosh Amanah Ch. 6

A3] The Scientific Approach

10. Maimonides and those who follow him² were brought to postulate principles in the Divine Torah only because they were drawn after the custom of the non-Jewish scholars as described in their books. For they saw in every science, whether natural or mathematical, roots and principles which ought not to be denied argued against.
Thus, when one doubts one of the assumptions of a science and contradicts it, it can be clarified and proved with these general first principles since they are the roots on which the entire science is based....
Our scholars, having been dispersed among the nations and having studied their books and sciences, learned from their deeds and copied their ways and customs with respect to the Divine Torah. They said *how do these non-Jews pursue*³ their sciences? By positing first principles and roots upon which a science is based. I will do so also and postulate principles and foundations for the divine Torah

Abarbanel - Rosh Amanah Ch. 23

The Abarbanel opposes the Rambam's categorization of the 13 Ikarim. In his view, the enterprise of formulating the Ikarim is a response to the methodologies of other theologies

A4] The Polemic Approach

11. שלשה הן הכופרים בתורה: האומר שאין התורה מעם ה'..... וכן הכופר בפרושה והוא תורה שבעל פה והמכחיש מגידה כגון צדוק ובייתוס, והאומר שהבורא החליף מצוה זו במצוה אחרת וכבר בטלה תורה זו אע"פ שהיא היתה מעם ה' כגון הנוצרים וההגרים כל אחד משלשה אלו כופר בתורה.

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ח

The uncensored version of the Rambam in Hil. Teshuva reveals part of the Rambam's agenda in formulating the Ikarim as a response to the claims of Christianity and Islam

*The Almohad invasion of Cordoba in 1148 marked a theological shift to a much more dogmatic and fundamentalist Islam. The Rambam had to deal with the Mutakallimun - the official philosophers of the Almohad regime which compelled all subjects to adopt a specific theology.⁴ Note the Rambam's **Iggeret Hashmad** written to the Jews facing Almohad repression in 1165, exactly when he was composing the Commentary on the Mishnah and the 13 Ikarim*

2. A reference to R. Chisdai Crescas (Spain 1340-1410) and Rav Yosef Albo (Spain 1380-1444))

3. Note the partial allusion to Devarim 12:30 and the serious criticism implied therein השמר לך פן תתקוש אחריהם אחר השמים מפניך ופן תדרש ופן תעשה כן גם אני לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ונאעשה כן גם אני

4. See Shlomo Pines' Translator's Introduction to the Guide to the Perplexed pp cxviii ff.

A5] The Philosophical Approach

One of the most critical Jewish debates in the time of the Mediaeval authorities was whether Judaism should be subjected to philosophical analysis. Note that, by crystallizing the 13 basic core beliefs of Judaism which may not be denied, the Rambam has by implication defined EVERYTHING else as being open and subject to debate and analysis (eg Creation ex Nihilo vs The Eternity of the Universe). Others (such as the Abarbanel) who reject the entire approach of defining Ikarim, effectively close down that debate⁵

A6] The Parshanut Approach

In the same Introduction that contains the Rambam's formulation of the 13 Ikarim, he first sets out his position on the non-literal reading of Midrash. The Rambam also supports a non-literal reading of certain parts of the Chumash relating to the attributes of G-d (see the first Part of the Guide to the Perplexed). Since the non-literalism of the Rambam opens up the fundamental question of what MUST be taken literally, it has been suggested⁶ that the Rambam wrote the 13 Ikarim to lay down some theological boundaries which protect the integrity of Judaism.

B] The Structure of the 13 Ikarim

12. הדרך הנכון שיראה לי בספירת העקרים שהם שרשים ויסודות לתורה האלהית הוא, כי העקרים הכוללים וההכרחיים לדת האלהית הם שלשה, והם **מציאות השם, וההשגחה לשכר ולעונש, ותורה מן השמים**. ואלו השלשה הם אבות לכל העקרים אשר לדתות האלהיות ותחת כל עקר מאלו שרשים וסעיפים משתרגים ומסתעפים מן העקר ההוא, כי תחת מציאות השם הוא שורש היותו קדמון ונצחי ודומיהו, ובכלל תורה מן השמים הוא ידיעת השם והנבואה ודומיהו, ובכלל ההשגחה הם השכר והעונש בעולם הזה לגוף ובעולם הבא לנפש ומאלה הג' עקרים הכוללים משתרגים סעיפים וענפים לתורות האלהיות או המתדמות באלהיות על זה הדרך, כי תחת עקר מציאות השם הוא הרחקת הגשמות, שהוא עקר פרטי לתורת משה, והאחדות. ותחת תורה מן השמים הוא שרש נבואת משה ושליחותו. ותחת ההשגחה והשכר והעונש הוא ביאת המשיח, שהוא עקר פרטי לתורת משה לפי דעת הרמב"ם ז"ל

.....

ואפשר כי דעת הרמב"ם במספר העקרים הוא על זה הדרך שכתבנו, אלא שהוא מנה הג' שאמרנו שהם אבות עם השרשים המסתעפים מהם וקרא אותם כולם עקרים, ולזה מנה מציאות השם שהוא האב עקר ראשון, ומנה עמו ד' שרשים אחרים מסתעפים ממנו בעקרים, והם האחדות והרחקת הגשמות והיותו יתברך קדמון ושראוי לעבדו ולא לזולתו, ומנה תורה מן השמים שהוא האב עם שלשה שרשים אחרים בעקרים לפי שהם משתרגין ממנו, והם הנבואה ונבואת משה ושלא תשתנה הדת, ומנה גם כן ידיעת השם וההשגחה לשכר והעונש והוא האב עם ג' עקרים אחרים נכללים בו או מסתעפים ממנו, והם גמול הנפש, ומשיח, ותחית המתים

ספר העיקרים מאמר א פרק ד

*Rav Yosef Albo⁷ in his main work - **Sefer Haikarim** - posits that the Rambam's 13 Ikarim actually fall into **3 general categories**: (a) the nature of **belief in G-d** (Ikarim 1-5); (b) the authenticity of the **Torah**, its validity and immutability (Ikarim 6-9); and (c) **man's responsibility and ultimate reward** (Ikarim 10-13)*

13. כִּי ה' שִׁפְטָנוּ ה' מִחֻקֵּינוּ ה' מִלְכָּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ

ישעיהו לגכב

Rav Albo posits that this passuk in Yeshayahu is a summary of this structure:-

ה' שִׁפְטָנוּ - Divine Providence - reward and punishment; ה' מִחֻקֵּינוּ - Divine origins of Torah; ה' מִלְכָּנוּ - Existence of G-d

14. והמורה על היות ג' העקרים הללו שרש ויסוד לאמונה אשר בה יגיע האדם אל הצלחתו האמתית, הוא מה שיסודו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפלת מוסף של ראש השנה ג' ברכות, שהם מלכיות וזכרונות ושופרות, שהם כנגד ג' עקרים הללו, להעיר לב האדם כי בהאמנת העקרים הללו עם סעיפיהם ושרשיהם כפי מה שראוי יזכה האדם בדינו לפני השם

ספר העיקרים מאמר א פרק ד

Rav Albo links the 3 meta-principles to the malchuyot, shofarot and zichronot in Rosh Hashana Mussaf.

5. See Kellner Introduction to *Rosh Amanah* p18

6. Heard from my Rabbi and teacher R' Alan Kimche

7. (1380-1444) Spain

Consider also the following themes in Jewish Thought:-

EXISTENCE OF G-D**TORAH FROM G-D****DIVINE PROVIDENCE***Malchuyot**Shofarot**Zichronot*⁸*Pesach**Shavuot**Succot**Avraham**Yitzchak**Ya'akov**Yotzer Or**Ahava Rabba**Ga'al Yisrael**Shabbat Maariv (Bah)**Shabbat Shacharit (Bo)**Shabbat Minchah (Bam)**Albo Ikar I**Albo Ikar II**Albo Ikar III**Rambam Ikarim 1-5**Rambam Ikarim 6-9**Rambam 10-13***C] Why THESE 13 and no others?**

15. ולפי זה הצד לא יקשה למה לא מנה החדוש, כי לא מנאו לפי שאינו נכנס תחת א' מאלו הג' שזכרנו. ולא מנה הבחירה והתכלית ואף על פי שהם הכרחיים לתורה אלהית

ספר העיקרים מאמר א פרק ד

2 *apparent omissions from the 13 Ikarim are Free Will and Creation ex nihilo. Rav Albo explains that, whilst these ARE central philosophies of Judaism, they fall outside the structure of the main 3 Ikarim (see above) and are thus excluded from the Rambam's list. In fact, we will see that they almost certainly ARE included in the 4th Ikar!*

16. המאמר השני בפנות התוריות, ר"ל שהם יסודות ועמודים אשר בית אלוהים נכון עליהם, ובמציאותם יצויר מציאות התורה מסודרת ממנו יתברך, ואלו יצויר העדר אחת מהם תיפול התורה בכללה חלילה: ושחקרנו בהם מצאנו שישה, האחד, **ידיעת השם בנמצאות**. השני, **השגחתו בהם**. השלישי, **יכלתו**. הרביעי, **הנבואה**. החמישי, **הבחירה**. השישי, **התכלית**:

אור ה' לרב חסדאי קרשקש - הקדמה למאמר שני

R' Chisdai Crescas (Spain d. 1412) formulated 6 Ikarim of Judaism as follows - (i) G-d's knowledge of the details of the world; (ii) Providence; (iii) G-d's power; (iv) Prophecy; (v) Free Choice; (vi) Purposefulness of Torah

17. It appears that in compiling divergent lists of principles Maimonides, Crescas, and Albo are not so much in disagreement with regard to substantive teachings or the need to accept these teachings as divinely revealed truths (although there do exist disagreements with regard to the nature and status of some of these principles), as they are with regard to what it is that they are endeavoring to formulate. Albo is intent upon formulating a system of axioms consisting of the *sin qua non* of any system of religious belief. Every theological system must, by definition, posit the existence of a Deity. Any such system must embody the concept of revelation; else religion can make no demands upon man. And the concept of reward and punishment must be established in order to provide a basis for compliance with the demands of revelation. Crescas, on the other hand, is not concerned with the premises of religious belief in general but with the unique claims of faith set forth by Judaism. Crescas presents the distinctive demands, which Judaism makes upon faith and formulates the beliefs which are unique to Judaism. Finally, Maimonides, depending upon which explanation is accepted, either presents the particular beliefs which require bolstering and reinforcement or enumerates the minimum content of the theological knowledge necessary for development of the acquired intellect which, in turn, makes possible the reality of immortality.

Rabbi J. David Bleich, In Perfect Faith, pp. 18 - 19

8. כי ברכת מלכיות היא כנגד עקר מציאות השם, ויורה על זה נוסח הברכה, על כן נקוה לך ה' אלהינו לראות מהרה בתפארת עוזך, להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון, לתקן עולם במלכות שדי וכו', יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון, ויקבלו כולם את עול מלכותך. וכן ברכת זכרונות תורה על ההשגחה והשכר והעונש, וכן יורה נוסח הברכה, אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם לפניך נגלו כל תעלומות וכו'. וברכת שופרות היא לרמוז על העקר השלישי שהוא תורה מן השמים, ועל כן היא מתחלת אתה נגלית בענין כבודך על עם קדשך לדבר עמהם, מן השמים השמעתם קולך וכו', ולפי שמתן תורה היה באמצעות קול שופר חזק מאד כמוהו לא נהיה מן העולם, נקראת שופרות, כי הקולות והלפידים שהיו שם כבר היו בעולם כיוצא בהם או ממינם, אבל קול השופר בזולת שופר לא היה מעולם ולא יהיה כן עד זמן הגאולה, שהיא שעה שתתפרסם תורת האמת בפני כל העולם, ועל אותה שעה אמר ו' אלהים בשופר יתקע (זכריה ט' יד), כפי דעת קצת החכמים